

บทที่ 4

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ ครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อ วิเคราะห์ถึงแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดของบุคคลสองกลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการ และนักการเมือง จุดประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อต้องการศึกษาวเคราะห์ถึงความเหมาะสมของรูปแบบของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดใน 2 รูปแบบ คือ การเลือกตั้งโดยตรง และ การเลือกตั้งโดยอ้อม กล่าวคือ ต้องการทราบว่าข้าราชการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนักการเมืองท้องถิ่น มีแนวโน้มของความคิดเห็นคล้ายกับ รูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดรูปแบบใด การศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ใช้การวิจัยสำรวจแบบตัดขวาง (cross sectional design) เพื่อศึกษาแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับบทนี้ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ข้าราชการประจำที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอทุกอำเภอ และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับหัวหน้าแผนกขึ้นไปในจังหวัดพิษณุโลก
2. นักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภาจังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งคณะกรรมการสามัญและวิสามัญต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นตามอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากจำนวนข้าราชการประจำที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนักการเมืองท้องถิ่น ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจำนวนน้อย กล่าวคือข้าราชการประจำที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีจำนวน 40 คนและนักการเมืองท้องถิ่น มีจำนวน 40 คน ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้ใช้ ข้าราชการประจำที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนักการเมืองท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดพิษณุโลกเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือวัดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในครั้งนี ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (ouestionnaire) แบบที่ผู้ตอบตอบเอง (self administered) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (closed ended questionnaire) แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

1.) คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ได้แก่ ชื่อและนามสกุลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ การศึกษา และอาชีพ มีจำนวนคำถาม 4 ข้อ คำถามในส่วนนี้ แยกประเด็นของรายละเอียดปลีกย่อย ได้ดังนี้

ก. เพศ แบ่งออกเป็น

- (1) ชาย
- (2) หญิง

ข. การศึกษา แบ่งออกเป็น

- (1) ประถมศึกษา/ต่ำกว่าประถมศึกษา
- (2) มัธยมศึกษาตอนต้น
- (3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- (4) อนุปริญญา/ปวส.
- (5) ปริญญาตรีขึ้นไป

ค. อาชีพ แบ่งออกเป็น

- (1) ข้าราชการ
- (2) สมาชิกสภาจังหวัด
- (3) กรรมการที่สภาจังหวัดแต่งตั้ง

2.) คำถามเกี่ยวกับเหตุผลด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจในความเห็นของการเห็นด้วยกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง คำถามในส่วนนี้สร้างขึ้นจากมิติ (dimentions) ต่าง ๆ อาทิเช่น การเป็นที่ยอมรับของประชาชนภายในท้องถิ่น การสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น การกลั่นกรองตัวบุคคล ความรับผิดชอบต่อประชาชน การตรวจสอบการทำงานของประชาชน การแก้ปัญหาคาไรใช้อำนาจอิทธิพลในการก้าวสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น มีจำนวนคำถาม 20 ข้อ โดยคำถามในส่วนนี้จะใช้ “การเห็นพ้องกับรูปแบบการเลือกตั้งทางตรง” เป็นตัวตั้ง ซึ่งอธิบายความหมายได้ดังนี้

2.1 คำถามข้อใดเป็นคำถามในเชิงสนับสนุนรูปแบบการเลือกตั้งทางตรง ถ้าคำถาม ขอนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วย แสดงว่า บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับการเลือกตั้ง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยใช้รูปแบบการเลือกตั้งทางตรง และขอความของคำถามจะกำหนดให้เป็นลักษณะเชิงบวก (positive) คำถามที่มีลักษณะข้างต้นได้แก่ คำถามข้อที่ 1, 3, 7, 13, 14, 16, 17, 19 และ 20 รวมทั้งสิ้น 9 ข้อ

2.2 คำถามข้อใดเป็นคำถามในเชิงสนับสนุนรูปแบบการเลือกตั้งทางอ้อม ถ้าคำถามข้อนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วย แสดงว่า บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยใช้รูปแบบการเลือกตั้งทางอ้อม และขอความของคำถามจะกำหนดให้เป็นลักษณะเชิงลบ (negative) คำถามที่มีลักษณะข้างต้นได้แก่ คำถามข้อที่ 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15 และ 18 รวมทั้งสิ้น 11 ข้อ

ในการวัดแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งวัดจากแบบสอบถามที่ได้รับจากการสำรวจในการศึกษาผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้มาตรวัด (scale) ของไลเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เกณฑ์การให้คะแนนของคำตอบในแต่ละคำถามแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. ขอความของคำถามเป็นลักษณะเชิงบวก (positive)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
- เห็นด้วย	ระดับคะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
- ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

ข. ขอความของคำถามเป็นลักษณะเชิงลบ (negative)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน
- เห็นด้วย	ระดับคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
- ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนนเท่ากับ	5	คะแนน

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยว่า ข้าราชการประจำที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการเมืองท้องถิ่น มีความเห็นพ้องในเหตุผลแต่ละคำถามอยู่ในระดับใดนั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์สรุปผลการศึกษา โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยนำคะแนนที่ได้รับจากคำถามที่จะได้รับสูงสุด คือ 5 คะแนน ลบด้วยคะแนนที่ได้รับต่ำสุด คือ 1 คะแนนหารด้วย 3 ได้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความเห็นพ้อง
3.68 - 5.00	สูง
2.34 - 3.67	ปานกลาง
1.00 - 2.33	ต่ำ

ส่วนการสรุปพิสูจน์สมมติฐาน ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์แนวโน้มของความเห็น โดยนำคะแนนที่ได้รับจากคำถามที่จะได้รับสูงสุดคือ 5 คะแนน ลบด้วยคะแนนที่จะได้รับต่ำสุด คือ 1 คะแนนหารด้วย 2 ได้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้มีค่า 3.01 - 5.00 หมายความว่า มีแนวโน้มเห็นด้วยกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในรูปแบบการเลือกตั้งทางตรง
2. ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้มีค่า 1.00 - 3.00 หมายความว่า มีแนวโน้มเห็นด้วยกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในรูปแบบการเลือกตั้งทางอ้อม

การประเมินคุณภาพเครื่องมือวัด

1. ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปให้รองศาสตราจารย์ประหยัด หงษ์ทองคำ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงข้อความของคำถามให้มีความเหมาะสม และตรงกับเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปทดลองใช้

2. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จำนวน 20 ข้อ โดยนำไปทดลองใช้กับข้าราชการประจำที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดน่าน จำนวน 54 คน เหตุผลที่ผู้ศึกษาวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้แบบสอบถามในจังหวัดน่าน เนื่องจาก พิจารณาเห็นว่า เป็นจังหวัดทางภาคเหนือ ซึ่งน่าจะมีสภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง ใกล้เคียงกับจังหวัดพิษณุโลก

3. คำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (discriminative power) ของแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ รายข้อโดยใช้คะแนน T ซึ่งเป็นค่าของความแตกต่างของข้อความของคำถามหนึ่ง ๆ ในระหว่างกลุ่มที่คะแนนสูงร้อยละ 25 และกลุ่มคะแนนต่ำร้อยละ 25 ถ้าค่า T ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ หรือมากกว่า 1.75 ขึ้นไป ก็เป็นเครื่องชี้ว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนของข้อความนั้นในกลุ่มคะแนนสูงกับต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าข้อความนี้สามารถแยกความคิดเห็นที่ต่างกันของคนได้ ผลการคำนวณค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ปรากฏว่าทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับหรือมากกว่า 1.75 ขึ้นไปทุกข้อ

4. นำผลการทดลองใช้แบบสอบถามแจ้งให้รองศาสตราจารย์ประหยัด หงษ์ทองคำ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทราบ และพิจารณาอนุมัติแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาวิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้ว่าราชการจังหวัด และประธานสภาจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัย

2. ผู้ศึกษาวิจัยเดินทางลงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก นำแบบสอบถามจำนวน 80 ฉบับ ไปให้ข้าราชการประจำซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและมีนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลกตอบแบบสอบถามโดยดำเนินการระหว่างวันที่ 3 - 7 กุมภาพันธ์ 2540 แบบสอบถามที่นำไปให้ ข้าราชการประจำ และนักการเมืองท้องถิ่นตอบนั้นได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ แบบสอบถาม ดังกล่าวผู้ศึกษาวิจัยได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้
2. สร้างคู่มือลงรหัส
3. นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส

4. ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ (statistical package for the social science/personal computer) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา โดยนำเสนอในรูปของจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การวิเคราะห์ความโน้มน้าวจิตใจของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย